

Lideri sindikata stranački aktivisti

U PRIJEDORU PROTEST OPOZICIONARA ILI ZDRAVSTVENIH RADNIKA?

Iza najavljenih protesta zdravstvenih radnika u Prijedoru stoji opozicija. Bar tako izgleda, ukoliko se pažljivije pogleda ko predvodi sindikane organizacije u bolnici i Domu zdravlja. Ivana Davidović je u SDS-u, a Snježana Dobrijević u PDP-u. I to ne kriju. Dobrijevićeva je bila kandidat za odbornika i to na listi PDP-a, dok je Davidovićeva vrlo aktivni član SDS-a i često je u društvu Maje Dragojević Stojić, poznate doktorice iz partije Mirka Šarovića.

BABICA NE DOBIJA POMOĆ?

Stranačko-sindikalni aktivisti najavili su dolazak pred Gradsku upravu u četvrtak, 28.aprila. S druge strane gradske vlasti insistiraju da se nagradi isključivo medicinski i nemedicinski kadar, koji je na početku pandemije korona virusa radio u kovid odjeljenjima. Nagrada samo onima, koji su bili direktno izloženi virusu, izgleda ne odgovara pojedinim sindikalnim vodama. Naime, Ivana Davidović je, kako saznajemo, akušerska sestra i nije radila sa kovid pacijentima te, u slučaju da Grad ostane pri ranjem stavu, ne bi dobila novčanu podršku iz gradske kase.

LOŠA POLITIZACIJA

Nema dokaza, ali se više nego naslućuje da iza svega stoji politika. Prijedorska opozicija, predvodena SDS-om, svakako se posljednjih mjeseci dokazala kao skandal majstori. Prijedorčani se još uvijek dobro sjećaju afere sa Markom Munjizom, bliskim rođakom Maje Dragojević Stojić, koji ne na kraju uhapšen zbog iznude. Nije tu bio kraj prljavim političkim igrarama iniciranim iz grada na Sani. Da li je ovaj put Maja Dragojević Stojić našla nove žrtve da "dize bune", a na kraju se izvuče i opere ruke od afera, pokazaće se za par dana. U svakom slučaju zdravstveni radnici, koji su radili u kovid odjeljenjima i ARI ambulantama, svakako će dobiti pomoći Grada Prijedora. Bespotrebna politizacija ne vodi ničemu.

KOMENTARI NA MREŽAMA

Na društvenim mrežama i portalima na sam nagovještaj, da će zdravstveni radnici protestovati, uslijedili su brojni komentari osude takvog poteza. Većina smatra da treba nagraditi isključivo one koji su radili u kovid odjeljenjima, dok se drugi ni sa tim ne slažu. Većina pita Ivanu Davidović da li je ona, citiramo, "uopšte prišla kovid odjeljenjima tokom pandemije". Javnost zaslužuje odgovor na ovo pitanje.

NOVA BOLNICA

Da Grad Prijedor misli na zdravstvene radnike, kao i Vlada Republike Srpske, pokazuje i odluka da se ide u izgradnju nove bolnice u ovom gradu. Htjeli to priznati u SDS-u ili PDP-u, to je strateška odluka za grad i velika podrška zdravstvenim radnicima i stanovništvu potkozarskog kraja. Sitna politizacija pomenutog slučaja od strane opozicionara nagovještava da se bliže izbori u oktobru. U SDS-u i PDP-u, pokazalo se, drugačije i ne znaju da djeluju, ali su rezultati u ovoj regiji nakon posljednjih izbora potvrđili da stanovništvo ispod Kozare zna ko želi da ih nasamari i dobije jeftine političke poene.

B.I.

FAKTOR
Izdavač:
A Media d.o.o
Gundulićeva 33/4
Banja Luka

direktor: Drahmi Misnik
glavni i odgovorni urednik: Nenad Trbić
redakcija:info@faktormagazin.ba, desk@faktormagazin.ba
marketing:marketing@faktormagazin.ba
faktormagazin.ba
štampa i distribucija: N.I.G.D. Nezavisne novine, Banja Luka
Novine FAKTOR su upisane u Registar javnih glasila RS pod rednim brojem 697
po rješenju broj 07.06/053-46/21-2
Sedmično izdanje, svakog četvrtka, latiničnim pismom

Milorad Dodik

Ovo je moj zvanični nalog, zapratite me

Igor Žunić

@igorzuna

Broj zaposlenih u FBiH:
2019.god....531. 483

2021.god....476.254

Broj zaposlenih u Republici
Srpskoj:
2019.god....275.418

2021.god....282.702

14:44 - 26 apr 22 - Twitter for Android

Igor Žunić

Broj zaposlenih u FBiH:

2019.god....531. 483

2021.god....476.254

Broj zaposlenih u Republici Srpskoj:

2019.god....275.418

2021.god....282.702

gora od korone

@OdKorone

Moje skromno iskustvo u musko
zenskim odnosima pokazalo je da
kad mislis da si najsrecnija i da je
sve savrzeno e tad te vara sve u
16 hahahah

17:01 - 26 apr 22 - Twitter for iPhone

Gora od korone

Moje skromno iskustvo u musko zenskim odnosima
pokazalo je da kad mislis da si najsrecnija i da je
sve savrzeno e tad te vara sve u 16 hahahah

Zašto se Jelena odrekla Draška?

Možda su posljednja istraživanja javnog mnjenja uticala na odluku Jelene Trivić da se odrekne „usluga“ Draška Stanivukovića. U ta ispitivanja pulsa građana imao je uvid i magazin Faktor, a ona pokazuju da je popularnost gradonačelnika Banjaluke u slobodom padu i da on zaista postaje balast opozicije. Ispitivanje stavova birača koje je rađeno u martu na cijeloj teritoriji Republike Srpske pokazalo je da je najpopularniji političar, i to ubjedljivo, Milorad Dodik. Od lidera opozicije najbolje kotiraju Mirko Šarović i Jelena Trivić, dok Stanivukovića podržava jedva 8,3 odsto anketiranih, a koji su naklonjeni SDS-u i PDP-u i drugih stranaka njima slične orijentacije.

GRAĐANI MU REKLI DOSTA!

Ako se gleda pozitivno-negativno mišljenje, gradonačelnik Banjaluke prvi put u posljednjih dve godine dobio je više negativnih reakcija kod naroda. Njegov rad u ovom trenutku podržava jedva 17 odsto Banjalučana, od tog broja bezrezervno mu vjeruje tek nešto više od 10 odsto. Malo za tako potrebljnu pomoć Jeleni Trivić. Ako se na to sve dodaju afere koje se vežu

uz njegovo ime, više je nego dovoljno da trenutna kandidatkinja PDP-a, za najvišu funkciju procijeni da joj mladi tajkun ne treba u kampanji.

OD „NAJAČEG UPORIŠTA“ DO „KAMENA OKO VRATA“

Banjaluka se mogla smatrati jedinim ozbiljnijim uporištem PDP-a. Međutim, Draško Stanivuković kao predsednik Gradskog odbora partije posljednje dvije godine

nije uradio ništa na jačanju stranke. Čak suprotno! Relativno nevažne izbore, u odnosu na one „glavne“, za savjete mjesnih zajednica, prevorio je u pitanje biti ili ne biti. I izgubio!

Izbori za članove savjeta mjesnih zajednica bili su reper stanja na terenu, a izazvani SNSD uradio je što bi malo ko – poslije poraza 2020. godine u trci za gradonačelnika uspio je izvesti govoto 25.000 ljudi na birališta. To je bio takav šamar za PDP i

DIGAO SE SNSD NA NOGE

Prema istraživanju u koje je Faktor imao uvid u Banjaluci, predsednik Gradskog odbora SNSD-a Vlado Džajić diše za vratom Stanivukoviću, kada je riječ o popularnosti. Doktorova neposrednost, konstantan rad na terenu i očigledni rezultati izgleda da su se dopali većini građana. Pobjeda na izborima za

Stanivukovića od kojeg se nisu oporavili do danas. Savjete mjesnih zajednica dala mu je novi vjetar u leđa. Razlika između Stanivukovića i Džajića u ovom trenutku je manja od 7 procenata, što je do prije samo godinu dana bilo gotovo nezamislivo. Zanimljivo je da se veliki broj Banjalučana izjasnio da neće izaći na izbore ili da je razočaran u sve. To su, najvjeroatnije, bili glasači Draška Stanivukovića koje je potpuno iznevjerio i više ne žele da glasaju.

ŠTO SE SLIKAO, SLIKAO SE...

U Gradu Banjaluka suštinski nije urađeno ništa, a Stanivuković je odlučio da svoje neznanje prikrije onim što najbolje zna – fotografisanjem. Međutim, javnost negativno reaguje na puko poziranje bogatog razmaženog sina, dok njegov tim, koji mu i vodi grad, ipak nije dorastao zadatku. Nisu glasači zaboravili obećanje da će Jelena Trivić biti gradski menadžer. Još od tog perioda, kao da se ne smiruju trzavice ili konstantni nesporazum između njih dvoje. Da je Trivićeva preuzeila grad vjerovatno bi joj to bila bolja odskočna daska. Međutim, njena procjena da joj je bolja skupštinska govornica za promociju na putu do Palate Republike Srpske pokazala se kao pogrešna odluka.

AFERA IVAN BEGIĆ

Ivan Begić mogao bi više naštetići Jeleni Trivić nego Drašku Stanivukoviću. Postalo je to jasno nakon zadnjih snimaka i njegovih istupa u javnosti.

Begić je sigurno neko ko je bio u prvim redovima svih dogovora, svađa i planova Jelene Trivić. Ko zna koliko još ima snimaka sa internim sastanakima koji pokazuju pravo lice „prve dame“ PDP-a. Nije mu oprošteno što je spomenuo dogovor Jelene Trivić i Milana Radovića. Njoj očigledno treba neko ko će finansirati kampanju, a to više nije Draško Stanivuković i njegov otac. Jeste doduše u jednom od posljednjih intervjuja, u kojem je i javno završena njihova saradnja, Stanivuković rekao da svi njegovi resursi stoje na raspolaganju, ali se očigledno Trivićeva okrenula novcu

SDS-ovog miljenika u Banjaluci. Jelena Trivić i ovako ima dosta problema sa imidžom u javnosti. Odsustvo harizme, neartikulisan i ispodprosječan politički nastup, čini se, počela je ispravljati angažovanjem jednog od najvećih stručnjaka iz te oblasti u regionu. Ali nakon što su na svetlost dana isplivali snimci koje pokazuju pravo, čini se prvenstveno agresivno, lice ove banjalučke profesorice sigurno je da kod naroda neće lako dobiti simpatije. Dobro upućeni izvori otkrivaju da nije bila sigurna da li Ivan Begić i Draško Stanivuković rade u doslihu jer još nije kasno da se Stanivuković stariji predomisli i preotme predsjedničku kampanju u korist sina. Rukovodstvo PDP-a sigurno je ne bi ni trepnuло na ovakav scenario. Iako je izvjesno da bi u tom slučaju Stanivuković napravio puč i preuzeo partiju.

NEKA SE NE NADA NIČEM BOLJEM

Logična odluka tima Jelene Trivić je bila da se okrene obilasku Republike Srpske. Međutim, procjena raspoloženja građana van Banjaluke za sada se pokazala kao fijasko u najavi. Slabo posjećene tribine i loša atmosfera samo su pokazatelj stvarnog stanja popularnosti kandidata opozicije za predsjednika Srpske. Zanimljivo je da su šest mjeseci do izbora, već nekoliko puta prošli Republiku Srpsku uzduž i porprijeko, ali to nije dobio odjek u javnosti kakav su očekivali. Ne kažu džaba stručnjaci za izbore da se bez stranke na terenu ne dobijaju pobjednički glasovi.

I.B.

ŠLEPALI SE SDS-U

PDP-ova organizacija na terenu je toliko loša da je jednostavno nemoguće uspjeti. Osim sporadičnih slučajeva, na terenu ova stranka i ne postoji. Bez podrške, prije svega SDS-a, PDP-a posljednjih nekoliko izbornih ciklusa ne bi ni bilo. Najveća opoziciona stranka trenutno je zabavljena sama sobom pa lokalci na terenu nemaju vremena niti žele da se pojavljuju na tribinama sa Jelenom Trivić. Uz nju je trenutno jedino predsjednik partije Branislav Borenović koji krpi „šuplje bure“ koje sve više curi. Balansirajući između Draška i Jelene te ostataka partije mogao bi biti najveći gubitnik izbora.

IPAK MIRKO ŠAROVIĆ!

Što se tiče ostatka opozicije, istraživanje je pokazalo, da je drugi najbolji kandidat opozicije ipak Mirko Šarović. Očigledno su i u SDS-u imali uvid u pomenuto ispitivanje podrške naroda, a i sami su, nakon rada na terenu, zaključili da Nebojša Vukanović ipak ne može biti drugi kandidat i to iz više razloga. Ukoliko SDS ne bi imao svog kandidata za jednu od dvije najvažnije funkcije to bi značilo i njegov kraj. Naime, stranačka infrastruktura bi u tom slučaju bila data na raspolaganje Jeleni Trivić i Nebojši Vukanoviću, a postavlja se pitanje gdje je onda tu SDS? Stranka bi bila prepuštena lokalnim „šerifima“ koji bi, kao i do sada, radili samo za sebe, a poneko u zavisnosti od interesa i za zajedničke kandidate.

VUKAN PUK' O K'O LASTIŠ!

Zanimljivo je da je istraživanje pokazalo da je Nebojša Vukanović zaista „malo previše sebi uzeo za pravo“ govoreći o svojoj navodno velikoj popularnosti. Nije stvarni život onaj na društvenim mrežama. Prema rezultatima anketiranja građana, ovog Trebinja podržava jedva 4 odsto ispitanih i nije među prvih četiri glavna aktera po popularnosti u opoziciji. U SDS-u preovladava i strah da bi Vukanović mogao „odvući“ glasače ove partije i cijele opozicije, a samo „okrnuti“ vlast i partie u vlasti. To je bilo dovoljno da Mirko Šarović prelomi i doneše konačnu odluku da Vukanović nema ni teoretske šanse za pobjedu. Napominjemo da je slične rezultate pokazalo i intereno istraživanje SDS-a na terenu. Što se tiče istraživanja u koje je Faktor imao uvid, već smo naznačili da je rađeno u martu, na cijeloj teritoriji RS, metodom pozivanja telefonom na 1100 ispitnika. Rađeno je za potrebe jedne političke partije i radila ga je renomirana marketinška agencija iz Srbije.

Srpska demokratska stranka (SDS) na „crnim listama“ nalazi se već godinama i gotovo svi njeni predsjednici, nakon Radovana Karadžića, pokušavali su da ispune uslove kako bi bili brisani sa spiska na kome se trenutno nalazi dvadeset jedna osoba ili organizacija iz BiH. Američke sankcije će biti ukinute onog trenutka kada SDS izda Radovana Karadžića i sa vlasti skine Milorada Dodika. Radovan Karadžić i članovi njegove najuže porodice neće, jer to SDS i ne traži, niti smije, a i odgovara im da ostane tako. Prvi dio uslova gotovo je i realizovan u vrijeme predsjedavanja Mladena Bosića, dijelom i Vukote Govedarice, dok je na Mirku Šaroviću zadatak da ispunji i ostatak uslovljavanja.

KOJI SU USLOVI ZA SKIDANJE SDS-a SA „CRNE“ AMERIČKE LISTE?

„Mi ne želimo da se bilo ko sankcionise međunarodnim sankcijama da bi bio skinut sa vlasti, već to mora uraditi narod na demokratskim izborima“, kao papagaj ponavlja Mirko Šarović, koji je među rijetkim, a u društvu sa Naserom Orićem i Antonom Gotovinom, početkom jula 2014. godine, skinut sa američke „crne liste“. Koštalo je to, ne malo.

Subjektivni osjećaj predsjednika SDS-a izgleda ne dijele neki od članova Predsjedništva, pa je na nedavnom sastanku u Šamcu, predsjednik odbora iz Prijedora, doktorica Maja Dragojević Stojić, ničim izazvana pitala ostale da li znaju kada će Kristijan Šmit „skinuti“ Milorada Dodika. Pitanje, upadica ili šta već, ignorisano je od ostalih članova, a jedan od njih je magazinu Faktor potvrdio da se doktorica Stojić politički uopšte „ne doživljava“, a dobro se zna kako „crpi“ neke informacije.

IZDAJE RADOVANA I SMIJEJVITE MILORADU!

„Možda Maja nešto zna više od nas, kao i što mi znamo da ona neće biti na listi za nadrene izbore“, rekao je naš izvor iz SDS-a, potvrđujući da je i ranije bilo sličnih „suptilnih“ poruka pa čak i od najviših predstavnika stranke. Ne treba zaboraviti, kada je o Maji riječ, da na stranačkim skupovima otvoreno govori da su, kako pričaju članovi stranke, osnivači SDS „mračna prošlost“, a Radovan Karadžić „ratni zločinac“. Ne treba smetnuti sa uma ni

to da od novoprdošlih SDS-ovaca (iz DNS), upravo ona i Milan Radović imaju američke vize i nisu pod sankcijama. Kako bi inače Maja Dragojević Stojić boravila mjesec dana u Americi i to, zamislite, na čuvenom teniskom turniru, US OPEN-u, pohvalivši se brojnim objavama na mrežama.

„Želim da moju prijateljicu Sonju (Karadžić), zamolim da večeras, kada se završi ovaj miting i kada je pozove na telefon njen otac, a naš prvi predsjednik Republike Srpske, da mu kaže

bornom mitingu tadašnji lider SDS-a Vukota Govedarica, očekujući emotivnu reakciju prisutnih i poneki poen za posrnuli SDS, poslao nekoliko poruka prvom predsjedniku Srpske Republike Radovanu Karadžiću.

„Želim da moju prijateljicu Sonju (Karadžić), zamolim da večeras, kada se završi ovaj miting i kada je pozove na telefon njen otac, a naš prvi predsjednik Republike Srpske, da mu kaže

da sam spreman da kao on vodim svoj narod, ali u miru, da radimo i da gradimo i da stvaramo i da budem predsjednik svih građana Republike Srpske, da ne dijelim narod, već da ga povedem u jednu veliku pobjedu, u kojoj će svaki dan biti dan pobjede Republike Srpske.“

Samo dan nakon ovog skupa, tvorci demokratizovanog SDS-a pozvali su Mladena Bosića, kao nekadaš-

njeg garanta promjena u toj stranci i zaprijetili uskraćivanjem bilo kakve pomoći u slučaju da Govedarica nastavi da „priziva Radovana“ kako bi osvojio glasove na Romaniji.

Dalje izbjegavanje da pominje Radovana Karadžića na sljedećim mitinzima, objasnio je nekoliko puta riječima: „Ne smijem, ljute mi se Ameri“.

E.F.M.

KAD UČENIK IZDA UČITELJA!

Svi oni koji su tu veče aplaudirali Govedarici, vjerovatno nisu znali da se on već šest mjeseci nije javlja na telefon svom prvom predsjedniku stranke i da je običaj bio, dok SDS nije demokratizovan, da se aktuelni predsjednik partije bez problema čuje sa Radovanom Karadžićem, koji je tada boravio u haškim ćelijama. Pri tome, treba znati da su pozivi Radovana Karadžića rezultat Vukotine molbe njemu da ga zove bar dva puta sedmično, da ga „uči i savjetuje, da iskustvom pomogne i očinski podrži“. Time se u početku obilno hvalio! Iz same jednog, na izgled banalnog poteza nekadašnjeg prvog čovjeka SDS-a, može se izvući sav besmisao politike koju vodi ta stranka. Govedarica je likovao i nad crnim listama na kojima su se našli neki od funkcionera SNSD-a, dok se sa druge strane i SDS, kao i desetine bivših funkcionera, i dalje, kao i svih ovih godina, nalaze na tim istim listama. Tu spoznaju, vjerovatno nema ni aktuelni član Predsjedništva Maja Dragojević Stojić. A to je tek jedna od spoznaja koje nema, niti može i želi imati, jer nije zato tu gdje jeste.

STAV CRKVE

Crkva je uvijek bila uz svoj narod, pogotovo u najtežim trenucima kroz istoriju. U tim teškim vremenima iskristalisanu su božja pravila za ovozemaljske izazove i dileme, tako i sada ako ne znate za koga i kuda, ako ste zbrunjeni i pomalo sluđeni savjetima dobromanjernih i manje takvih, vi braćo Srbi i sestre Srpske uzmite se one stare narodne: „Ako ne znate za koga, vi samo dobro pogledajte koga hvale i favorizuju naši neprijatelji, pa vi blago nama svima samo suprotno i nećete pogriješiti!“ Istorija nas je učila i valjda naučila, ne samo u bliskoj prošlosti, da naši ljudi na tuđim crnim listama, uglavnom te liste jesu zasluzili zato što su bili najbolji svom narodu, pa su ih zbog nepovijanja kičme i vjernosti svom narodu, na te liste i stavljali. I ne „skidaju“ ni one žive, koji i dalje ne izdaju narod, niti one preminule koji svoju vjernost odnose na onaj svijet. A ovi, kao Šarović, koje „skidoše“, jasno je čime su to platili. Na tim, za „njih“ crnim listama, bilo je mjesta za Srbe iz svih stranaka, pa ako smo tu mogli biti jedinstveni i saborni, ne vidimo zašto i u predstojećim izazovima ne bi bili jedinstveni bez obzira na stranačku pripadnost. Osim ako iza toga ne stoji pusta želja za dolazak na vlast, po svaku, ali baš po svaku cijenu.

Politika je čudo!

DEMOS-u ništa draže od fotelja

Članovi DEMOS-a direkторску poziciju ne napuštaju ni nakon što ispunе uslove za penzionisanje. Iz redovnog mandata prelaze u vršioču dužnosti, a status odmah rješavaju menadžerskim ugovorom!

Izbor Miladina Lazića za načelnika opštine Šekovići, koji sada, na pola mandata ima 34 godine, a delegiran je u ime mladih Demos-a, stvorio je sliku da ta stranka intenzivno radi na podmladivanju članstva i da predstavlja putokaz ostalim organizacijama na koji način se obnavlja stranačka struktura. Međutim, ako se dublje zatrebe u samu srž Demos-a ispostaviće se da to nije tako i da upravo ova stranka predstavlja bazu iz koje se gotovo nikako ne ide u penziju.

Iz penzije u menedžere

Zakonske uslove za penzionisanje ispunio je i Nedeljko Čubrilović, predsjednik Demos-a i realno je očekivati da će u nju otici krajem mandata predsjednika Narodne skupštine Republike Srpske. To i nije sporno koliko činjenica da su njegovi savjetnici svi listom penzioneri i da ugovore o radu nakon penzionisanja imaju Radomir Nešković, Mile Dmićić i Slobodan Negradić.

Direktor „Gas-resa”

Ljubo Glamočić je nakon ostvarivanja penzionerskog statusa, odmah produžio mandat na osnovu menadžerskog ugovora, ne ostavljajući priliku bilo kome, pa i mlađim kadrovima iz svoje stranke, da popune upražnjeno mjesto.

Na starima funkcija ostaje!

Identičan slučaj je i sa još jednim kadrom Demos-a, koji godinama radi na izvršnoj direktorskoj poziciji. Riječ je o Marku Mitroviću koji

vodi finansije u „Autoputevima Republike Srpske“.

Politika Demos-a je izgleda takva da, umjesto mlađih Ace, Čede, Zeke ili Bobija, prioritet imaju penzionisani Slobođan, Radomir, Ljubo ili Marko.

Naravno da ništa bolja situacija nije i među kadrovima ostalih stranaka, a svima u programskim načelima piše da se zalažu da ostanak omladine na ovima prostorima?! Z.S.

Slučaj ZIBL-a potpuno razotkrio

LICEMJERSTVO GRADONACELNIKA

Gradonačelnik Banjaluke Draško Stanivuković nedavno je smjenio rukovodstvo Zavoda za izgradnju Grada Banjaluka pod izgovorom da loše radi. Reklo bi se konačno da neko gleda kvalitet rada i rezultate poslovanja. Međutim, to je samo prvi dojam.

Kad se zatrebe ispod površine, potpuno druga priča. Gradonačelnik je nešto ranije na sva zvona organizovao konferencije za novinare i plaćao oglase na društvenim mrežama kako bi plasirao informacije da, navodno, vladajuća većina predvedena SNSD-om u Upravni odbor Doma zdravlja postavlja nekompetentne ljudi. Tačnije, neprihvatljivo je da je vetrinar bude postavljen u Upravni od-

bor Doma zdravlja.

Onda je na red došao Upravni odbor ZIBL-a, čije članove aminuje Grad kao većinski akcionar. Na kraju, u Upravni odbor imenovano je pet lica (dva iz ranijeg saziva i tri nova). E u tom grmu leži zec, jer se utvrdilo da dva od tri imenovana člana imaju samo srednju školu?! Jedan je, ni manje ni više, nego medicinski tehničar, a drugi ekonomski tehničar. I gle čuda! Oni, po mišljenju gradonačelnika, mogu dobro upravljati gradskom imovinom, dok je u slučaju Doma zdravlja digao i kuku i motiku. Malo licemjerno pa neka je i od gradonačelnika Stanivukovića, od koga smo za godinu dana svaštia vidjeli.

Nadležni su potvrdili da uopšte nije bio kompetentan kandidat za direktora TOBL-a. Naravno da mu nije pomoglo što je gradonačelnik tvrdio da je Mladen Šukalo pravi izbor na pomenutu

SLUČAJ „TOBL“ – ŽALIO SE PA ZAŽALIO

Svi se sjećamo imenovanja na direktorskiju poziciju i u Turističkoj organizaciji Banjaluke. Mladen Šukalo, ipak, nije ispunio uslove konkursa. Za direktorskiju poziciju, na koju ga je Stanivuković gurao, neophodan je kadar koji ima najmanje 2 (dvije) godine radnog iskustva u struci, od čega najmanje jedna godina na rukovodećim poslovima u turističkom sektoru. U obrazloženju koje je dobio Šukalo jasno stoji: „Prema mišljenju ombudsmena, Komisija za izbor je pravilno utvrdila da imenovani nije dokazao da ispunjava poseban uslov - najmanje dvije godine (2) radnog iskustva u struci, od čega najmanje jedna godina na rukovodećim poslovima u turističkom

sektoru, kako je to pomenuto propisanim Javnim konkursom.

Komisija za izbor je procijenila da u konkretnom predmetu imenovanju nije dostavio dokaze kojim potvrđuje ispunjenost traženog uslova, konkretno da dostavljenie potvrde/uvjerenja ne odgovaraju traženom uslovu da je imenovan radio na rukovodećim poslovima u turističkom sektoru“.

Dakle, sve stručniji od stručnijih kadrova, takođe vrlo stručnog građonačelnika. Žali Bože medijske halabuke. U laži su uvijek kratke noge, a loša i zla namjera vrlo brzo bude otkivena. V.S.

NAKON ODBIJANJA DA PODRŽE BORAČKE PROTESTE

Neka se opozicija konačno izjasni o Šmitovim uzurpacijama

Kristijan Šmit je htio da unese haos u imovinska pitanja i da taj haos bude nesnosan pritisak na političare zbog koga bi bili prisiljeni da usvoje zakon o imovini na nivou BiH, upozorava delegat srpskog kluba u Vijeću naroda Republike Srpske, Ognjen Tadić. Malo se priča o tome da je, kako kaže, Šmit uzurpacijom uloge visokog predstavnika htio da dopuni i odluke kojima se zabranjuje raspolaganje imovinom tako da u njih unosi odredbu da je državna imovina sve ono što je Ustavni sud BiH do sada tretirao svojim odlukama – poljoprivreno zemljište, šume i rijeke. Tadić u razgovoru za magazin Faktor ukazuje i šta je to našim pravnim ekspertima promaklo u Dejtonu i zašto nam je to danas glavni problem.

FAKTOR: U Banjoj Luci je 20. aprila održan narodni skup podrške Srpskoj, u organizaciji Boračke organizacije Republike Srpske, kao odgovor na postupke Kristijana Šmita u vezi sa nepokretnom imovinom Srpske. Veći dio opozicije je bojkotovao taj skup, a preko bliskih medija pokušao i da ga razbijie. Kako gledate na njegove domete i poruke okupljenih, ali i postupanje pomenutog dijela opozicije?

TADIĆ: Bio sam na mitingu kao građanin. Nisam član bilo koje političke stranke. Republika Srpska je jedinstvena i nedjeljiva politička zajednica. Zajednički problemi moraju se zajednički rješavati. Ko to ne čini, taj iskače iz političke zajednice RS i sami Bog zna kuda odlazi. Jasno je da narod na protestima sam po sebi ne rješava problem, ali su protesti dio legitimnog demokratskog pritiska i samim tim neizostavni dio rješenja problema. Ako je dio političkih stranaka iz opozicije tražio opravdanje za bojkot ovih protesta u tome da tvrdi da je u

ovom skupu bilo previše uticaja vlasti, onda neka oni odmah sljedeće sedmice zakažu miting sa istom temom, neka bude i strački, neka se time konačno i snažno izjasne o Šmitovim uzurpacijama, a ja će opet doći da ga podržim i svi trebamo doći, jer je pitanje zaštite imovine RS zajednički problem.

FAKTOR: Kakve su posljedice Šmitovih postupaka i šta je sada ispravan odgovor RS?

TADIĆ: Šmit je htio da unese haos u imovinska pitanja i da taj haos bude nesnosan pritisak na političare zbog koga bi bili prisiljeni da usvoje zakon o imovini na nivou BiH. Malo se priča o tome da je on uzurpacijom uloge visokog predstavnika htio da dopuni i odluke kojima se zabranjuje raspolaganje imovinom tako da u te odluke unosi odredbu da je državna imovina sve ono što je Ustavni sud BiH do sada tretirao svojim odlukama – poljoprivredno zemljište, šume i rijeke. Inače, ko bi danas, primjera radi, mogao odgovoriti na pitanje šta je u

vlasništvu građana Istočnog Sarajeva koji su poslije rata investirali u stanoве ili lokale izgrađene na zemljištu na kome su se nalazile kasarne JNA Slobodan Princip Seljo i Slaviša Vajner Ćića. Po Šmitu, i zluradima koji ga podržavaju, i za sve to može biti dato tumačenje da je državna imovina čije korišćenje se osporava?

FAKTOR: Otkuda taj problem sa radom Ustavnog suda BiH? Druge dejtonске institucije funkcionišu na uravnoteženim principima ravнопravnosti entiteta i konstitutivnih naroda u BiH. Stiče se utisak da samo Ustavni sud odstupa od toga?

TADIĆ: Republika Srpska nije dovoljno temeljito, a time ni dovoljno ozbiljno, pristupala pitanju uređenja Ustavnog suda BiH. Bilo joj je manje važno od dejtonskih vojnih pitanja ili od pitanja funkcionisanja političkih institucija. Naši pravni eksperti u Dejtonu znali su sve o SSSR-u ili SFRJ-a, a izgleda nedovoljno o,

JEDINI ODGOVOR NA HAOS

Ognjen Tadić objašnjava zašto je Šmit svojim odlukama izazvao haos. „Haos je takav da, ukoliko bi neko prihvatio te njegove dopise, ne bi se više znašto je šta, jer je on time na jednoj strani izvršio primjenu propisa iz Republike Srpske i FBiH kojima se, primjera radi, rješava pitanje odnosa javnih prirodnih dobara, društvene i državne imovine, a na drugoj strani je sve te propise negirao i dao prednost ukinutom Ustavu Republike BiH iz 1993. godine koji to pitanje vezuje za BiH i kaže da će se posebnim zakonom rješavati konkretna srbina i društvene imovine i toga što je državna imovina, što do danas nije učinjeno. A taj Ustav ne da nije moguće primijeniti, nego je praktično suspendovan usvajanjem dejtonskog Ustava, koji pitanje imovine ostavlja entitetima na rješavanje. Zbog toga je, čak i da je Šmit zaista visoki predstavnik, jedino moguće rješenje, koje na makar minimalan način daje pravnu sigurnost građanima, ono koje je uradila Srpska u smislu ignorisanja Šmitovih uzurpatorskih naloga“.

primjera radi, mirovnim procesima u Libanu, putem Taifskog sporazuma iz 1989. godine, koji su mnogo više slični mirovnim rješenjima za BiH, nego socijalističko pravo. Našim ekspertima u Dejtonu promaklo je to da je u Ustavu RBiH iz 1993. godine, po prvi put i za razliku od Ustava SR BiH iz 1974. godine, određeno da Ustavni sud sam piše svoja pravila o radu i postupku pred njim, a ne, kao ranije, da se donosi poseban zakon o tome. To rješenje iz 1993. nije slučajno. Pokazalo se kao priprema za konačno rješenje, a neobičajivo je i bez vidljive reakcije naših pravnih eksperata u Dejtonu preneseno u novi Ustav. I to nam je danas glavni problem.

Z.S.

PROMAKLO IM RJEŠENJE

Tadić kaže za Faktor da je proučavao memoare i članke vodećih predstavnika Republike Srpske u Dejtonu i utvrdio da samo prof. Koljević, i to na jednom mjestu, pominje Ustavni sud i govori o nametanju ideje da on ima četiri stranca i po jednog člana iz tri konstitutivna naroda. „U svom dnevniku on jasno piše da je to rješenje kao iz vremena Petra Kočića kada su se za sve pitali stranci, ali da nam je neda da Hrvati neće više imati interes da se udružuju sa muslimanima na našu štetu. I to je sve što se može naći. Neka mi oproste, ali moram radi otriježnjenja reći, naši predstavnici su bdjeli noćima nad crtežima međuentitetske granice i pazili gdje će koja livada, šuma ili selo, a za to vrijeme našim pravnim ekspertima je promaklo rješenje da Ustavni sud BiH bude onakav kakav je danas i zbog čega svaku livadu, šumu ili poljoprivrednu parcelu sada žele prepisati na BiH. Mi se moramo uobzirujiti, posebno našu pravnu nauku. Nije Republika Srpska zemlja u kojoj se tzv. naučni radovi mogu pisati radi bodova za napredovanje u univerzitetskoj karijeri, a da istovremeno bolji i kvalitetniji pravnički stav možete dobiti u skoro svakoj advokatskoj ili sudskoj kancelariji. Nama treba vojska naučnika pravnika koja će svakodnevno raditi na izgradnji institucija Republike Srpske i zaštiti njenih interesa od nasrtaja iz FBiH i dijela međunarodne zajednice. Za to su odgovorni naši Pravni fakulteti u Banjoj Luci i Istočnom Sarajevu. Potreban je i drugačiji pristup u samom Ustavnom sudu BiH. Dvojica sudija iz RS moraju čuvati stranu jedan drugom, a ne da se ponovi ono što se desilo u slučaju sudsije Krstana Simića, kada je drugi sudsija iz RS glasao za njegovo izbacivanje“.

NAČELNICA DRVARA DUŠICA RUNIĆ

OPOZIV PRIŽELJKUJU POJEDINCI ZBOG LIČNIH INTERESA

Uzavrela je politička atmosfera u prostorno maloj, ali najvećoj srpskoj povratničkoj opštini. Šta je razlog za takvu situaciju u intervjuu za Faktor pojašnjava načelnica Dušica Runić. Otkriva i ko su „privatni ministri“ i pojedinci koji stoje iza opoziva i ko im i iz kojih interesa pomaže s ciljem da se razbije srpsko biračko tijelo. Prepoznaće ih, uvjerenja je, građani Drvara 8. maja i umjesto za njen opoziv, glasati protiv kriminala. Na taj način će, kaže Runićeva, nastavili da od Drvara prave bolje i ugodnije mjesto za život.

FAKTOR: Kako komentarišete zahtjeve za Vaš opoziv i ko ili zbog čega stoji iza njega?

RUNIĆ: U periodu kada svi treba da stojimo kao jedno sa istim političkim i nacionalnim ciljevima u maloj, ali najvećoj srpskoj povratničkoj opštini je politička atmosfera uza-vrela!

Problemi su započeli formiranjem Kantonalne vlade decembra 2020. godine, gdje su dva poslanika koji su mandate dobili u okviru SNSD-a i Srpske liste (2018.) Dragana Damjanović i Drago Puzigača isključili SNSD i na mjesto srpskih ministara postavili privatne ministre. Trećeg srpskog ministra

postavio je SDP preko jednog zastupnika Jugoslava Brdara, inače penzionisanog HVO generala. Srbima po Ustavu pripadaju 3 od 8 ministarskih mesta.

Iza opoziva stoji

par pojedinaca koji su rukovodeni interesima kantona kao uvertira za predstojeće oktobarske izbore. Cilj je razbiti srpsko biračko tijelo kako bi kanton lakše upravljao pojedinačnim rukama, kao što to čini posljednjih 15 mjeseci. Kantonalne vlasti su stigli na raspolažanje sve resurse da pomognu u rušenju SNSD-ove načelnice u najvećoj srpskoj opštini u Federaciji. Opozivu uveliko pomažu sve strukture šum-

skih gazdinstava Šuma Hercegbosanske županije kroz raspodjelu trupaca i zapošljavanjem podobnih pojedinaca. Dva odbornika Stevan Marić i Nemanja Dragaš koji su glasali za opoziv su nedavno dobili posao u lokalnoj šumariji. Ta-kode, Duško Radun osuđenik i predsjednik SNS FBiH kao i njegova

kćerka, sin predsjednika DNS-a Nikice Bosnića... svi nabrojani su pokre-taci opoziva.

FAKTOR: Zanimljivo je da se radi o Vašim bivšim kolegama i koali-cionim partnerima. Vitvrdate da se radi o ljudima koji su osjetili šta znači novac iz budžeta i da sad žele da nastave da krčme državne pare i imovinu...

RUNIĆ: To su Drvarčanima dobro po-znati ljudi koji su sve što su ostvarili u životu ostvarili zahvaljujući politici SNSD-a koju su vodili, a koju sad kritikuju. Nakon što im se unutar SNSD-a suprot-stavila grupa ljudi kojoj je stalo do opštег, a ne pojedinačnog interesa, okrenuli su se protiv SNSD-a i izigravaju moralne veličine. Njihova politička i privata prošlost je dobro po-znata građanima Drvara. Oni svoj privatni interes pokušavaju ostvariti kroz privatne političke partije okupljene uglavnom oko jedne ili dvije porodice koje Drvar godinama drže za taoca svojih ličnih želja. Zbog pojedinaca, Drvar je jedina opština koja nema nijedan tržni centar, jer su članovi porodice Rodić zauzeli povoljne lokacije i drže monopol više od 20 godina. Pro-bljem im je napravila i fabrika Jumko, jer žene u Drvaru nakon 20 go-dina imaju mogućnost izbora i pravo na bar jedan slobodan dan sed-mično.

FAKTOR: Da li ste sta-novnicima Drvara do-voljno ukazali o ka-kim se ljudima radi?

RUNIĆ: Drvarča-

ni su čestit i pametan narod i sigurna sam da će osmog maja glasati protiv kriminala i da će mi pružiti podršku glasanjem protiv opoziva kako bi nastavili da od Drvara pravimo bolje i ugodnije mjesto za život.

FAKTOR: Da li će biti nastavljeni projekti bez obzira na političke prilike?

RUNIĆ: Projekti se nastavljaju, ali su dosta usporenii zbog problema sa budžetom. Većina u vijeću je amandmani-ma upravo uradila pre-umjerjenje donatorskih sredstava za svoje potrebe i u ovom momentu se čeka arbitraža budžeta od strane Federalnog ministarstva finansija što usporava donošenje ovogodišnjeg plana javnih nabavki. Politika je potpuno usporila realizaciju projekata, neke je čak i zaustavila poput onog da Centar za socijalni rad osnuje Dom za stara i iznemogla lica, kojim bi se ova prije-ko potrebna ustanova u opštini rekonstruisala i stavila u funkciju i kako bi što je najvažnije bila samoodrživa.

FAKTOR: Koji se, od aktuljenih projekata u Drvaru, privode kraju?

RUNIĆ: U ovom momentu završavamo rekonstrukciju prve faze vodovoda, Spomenik poginulim u odbrambeno-otadžbinskom ratu 1992-1995, potpisani je ugovor za rekonstrukciju krovova na 7 stambenih zgrada i za rekonstrukciju zgrade opštine, ugrađena je projektna dokumentacija za rekonstrukciju pijace, radi se urbanistički plan. A.A.

UJAK, ZET, TAST...

Runić za Faktor objašnjava da kantonalne vlasti lome kopija na Drvaru preko so-cijalnih davanja, šalju razne inspekcije stanovništvu koji otvoreno lažu kako ih je poslala načelnica, a pritom zmine na mnogobrojne šumske krađe koje su takođe usko povezane sa odbornikom Radenkom Ševom u Opštinskom vijeću u Drvaru.

„Gotovo dvije godine ne zatvara se slučaj uvezenog italijanskog otpada o kojem su prve informacije upravo imali Duško Radun i Miloš Kralj (ujak poslanice Dragane Damjanović) na čijoj adresi Kralj bb je registrovana sporna firma Krom reciklaža. Pošto je firma administrativnom greškom Suda u Livnu registrirana na adresi opštine kako bi aferu povezali sa načelnicom, Kralj je uredno primao poštu dok je radio na protokolu. Isprepleteni su interesi navedenih pojedinaca u raznim sferama, ali najvažnije je hoće li Puzigača (sada SPS) uspjeti postaviti zeta, Jaglicu Miroslava, za načelnika kako bi se krčmila sredstva iz Srbije. Jaglica je vječiti načelnik u pokušaju i sadašnji odbornik SNS-FBIH, a da li će funkciju načelnika obavljati pod zastavom SPS-a odlučiće tast“, kaže Runićeva.

PODRŠKA SRBIJE

Runićeva objašnjava i da je opština Drvar zahvaljujući finansijskoj podršci Srbije krenula ka ostvarivanju najvećeg cilja, a to je da ostvari tekuću likvidnost na mje-sečnom nivou.

„Vraćena su kreditna zaduženja, dug prema Poreskoj upravi, napravljena prohodnost ka Kantonalnim i Federalnim ministarstvima da se finansiraju bar djelimično kapitalni projekti. Rekonstruisana je i potpuno opremljena služba Hitne pomoći u Domu zdravlja Drvar, obezbjedena vozila za službu Hitne pomoći, obezbjeđena potrebna infrastruktura u jedinu opštinsku poslovnu zonu, omogućeno je da se vozački ispit polaže u Drvaru, započeta je nabavka komunalne opreme za lokalno komunalno preduzeće, započeta je realizacija kapitalnih projekata o kojima nismo mogli ni sanjati da ćemo ih moći obezbjediti iz tekućih sredstava. Mnogo smo radili, planirali i analizirali načine kako da dođemo do cilja, a da ne otpuštamo višak radnika jer su na nivou opštine i lokalnih preduzeća zaposleni uglavnom povratnici. Cilj nam je bio da na razne načine povećamo vlastite prihode opštine, a da smanjimo rashode. Ove godine planirali smo ojačati i unaprijediti poljoprivrednu proizvodnju kroz podsticaje i opremanje Veterinarske ambulante. Cilj nam je takođe da turističke potencijale kojima smo bogati uvežemo sa domaćim proizvođačima, tj. da kroz razvoj turističkog sektora omogućimo plasman domaćih proizvoda“, pojašnjava Runićeva.

Autor: Даниэль Симич

Na jednom od ulaza u najveću luku Azovskog mora, još iz daljine, na uzvišenom položaju i preko talasastog asfalta, vidim spomenik. Ljudska figura koja drži nešto u uzdignutoj ruci. Prvo mislim da je neki pamyatnik Velikog otadžbinskog rata 1941-1945. Kao ona žena s mačem nad Staljingradom. Primičući se mijenjam pretpostavku u kip sveca sa krstom. Na kraju se svi u kolima smijemo. To je svetitelj – gvožđa. Livac drži svoju kuku, rukohvatom okrenutu nebu.

Kako se kalio Azovstalj

Sve u je u znak metaliske industrije. Kao što su u Donjecku ugalj i rudar u središtu opštredruštvene hvale. Ovdje su to metalurzi. Imaju svoju aveniju u gradu, koji djeluje kao jedna velika tvornica željeznih proizvoda. Iz daljine, iz svakog pravca, dočekuju visoki dimnjaci i mamutска postrojenja sa isprepletanim cijevima.

I po porušenom, nagnjelom gradu, vidi se da je luka osnovana 1778. bila i kulturno, a ne samo privredno središte rejona. Na drugoj obali Kalmijuša, kraj gradske stele, što je obično betonski ili metalni beočug sa imenom grada, Marijupolj je ispisani na ruskom. Jer je iz vremena SSSR. U vremenu Ruske Federacije, na njemu čečenska zastava, a putokazi na ukrajinskom. Dok stanovništvo priča isključivo ruski jezik.

Zanimljivo, prvi put idem autoputem iz Donjecka pravo do Volnovake. U Elenovki, na moje iznenadenje, ne skrećemo za Dokučajevsk. Opet je Igor Kimakovski za volanom. Kada je dan, što se meni veoma dopada, ne staje ni na jednom blokpostu, što nemjerljivo skraćuje put. Sad staje. Ne samo na prvom, gdje pitaju kojoj jedinici pripadamo. Ustavlja se i gdje nas niješu ni pokušali ukočiti. Izlazi i hoda okolo. Rukuje se i priča nešto sa strazirima. Tu su ga uhapsili Majdanovci i držali pod ključem četiri godine. To mu je promijenilo čitav život, kaže kad se vratio u kola.

Idemo pravcem koji je postao prohodan od ulaska Rusije u sukob oko Donbasa. Taj prvi dio autostraße do Marijupolja je odmah kraj fronta, pa se ne koristi za civilni sa-

braćaj. Vodi se samo jednim pravcem. Iz suprotнog smijera, po putu od artiljerije i vjetra oborenih stabla. Najbitniji saobraćajni znakovi sa mrtvačkom glavom. Zabodeni u travnatim dijelima odvojenosti, kažu: Pazi, minirano. Zato je gotovo pust put, za razliku od onog prema Novoazovsku, zaručujuće gladak i očuvan.

Na jednom mjestu prekidamo vrtoglavu vožnju. Povlačeći se u gradove, srušili su most na autoputu. Prije toga prolazimo pravi pravcati granični prelaz. Sada napušten, besmislen i poluzršen. Nadstrešnicama i montažnim objektima služi samo kao nadgrobni spomenik sporazumima iz Minska. Nema ni blokposta. Razrovanim tucanikom idemo okolo i ispod ostatka neobalenog nadvožnjaka. Do Kamenska, predgrađa gdje je Igor ležao u Marijupolskom zatvoru, vidio sam vozila sa označkom V. Latinicom. Sjevernjaci. I Kamensk je polunapušten u centru.

Zaustavljamo pred crkvom. Rođendan sam ove godine dočekao u Donjecku. Vaskrs slavim u Marijupolu. Ruski sveštenik miropomazanjušćim kitom crta krst na čelima prisutnih, a onda blagoslojava jaja i kuljič. Ta riječ me intuitivnom etimologijom i priručnom uporednom gramatikom raslojavanja slovenskih jezika, podsjeća na riječ kolač. Kuljič nije suha pletenica ili jednako slani, slavski kolač kakve peku Srbi o sličnim danima. To je slatko pecivo. Vidim po šećernoj glazuri, posutoj raznobojnim mrvicama.

Uzazimo u podzemne prostorije zgrade kojoj fali dio, taman kao da je neko isjekao komad torte. Aviobombom. Uporište ukrajinske morpehoti. Dole sada više ne radi ništa.

govna i konzerve. Natrijum hlorid u tegli. Mrkli mrak. Ručne bombe. Mine. Municipia. Uniforma. Čizme. Garava bubenjara, dimnjaka priključenog na ventilacioni otvor. Raznorazne sijalice i produžni kablovi. Kojekakvi ključevi od automobila. Dokumenti i još mraka. Uglavnom mraka. I povraćajućeg zapaha vlage.

Vraćamo se kroz glavnu kapiju i idemo ka Svetonikolajevskoj sabornoj crkvi. Na putu leži rep Točke U. One vojske više nema. Samo jedna Lada Samara otvorene haube. Svaki put kad to vidim pomislim, gotovo povrijedeno, kako obećašćuju model mojih prvih kola u životu.

Ciće laste na nebu. Iznad njih avioni. Huče. Vidim bijele tačke i pokušavam da ih nazumam. Snijeli su jaje. Odjekuje eksplozija. Pa još nekoliko. Crni se nebo iznad Azovstalja. Kao dijete, čini mi se, mnogo sam se bolje razumio u vazduhoplovnu i drugu ubilačku tehniku, nego što je to sada. Više sam pratio. Ali opet ja tvrdim da su samaljoti Su-24, a ostatak družine da je to Tu-22M ili Su-34. I sad kad ovo pišem, mislim da sam ja u pravu.

Prilazimo Azovstalju koliko dozvoljavaju. Kad Igor kaže sintagmu „srpski novinar“, to odobro-

Sad će me zauvijek sjećati na Marijupolj.

Organska farma umjesto gradske buke

**ORGANSKA FARMA
JOKIĆ**

FAKTOR: Koliko se već godina Vaše domaćinstvo bavi poljoprivredom, odnosno organskom, biljnom i stočarskom proizvodnjom?

JOKIĆ: Nekakvi ozbiljni počeci bavljenja govedarstvom bilježe se 80-ih godina prošlog vijeka. To je bio jedan manji obim proizvodnje sa 10-ak muznih krava. Proizvodnja se postepeno širila, broj grla na imanju je rastao da bi 2006. godine počeli sa izgradnjom objekta za 50 muznih krava. Nakon dodatnih proširenja 2012. pravi se još jedan objekat za priplodna grla. Danas je ta proizvodnja sa 50-ak muznih krava i oko 70 uzgojnih kategorija različitog uzrasta. Za organsku ratarsku proizvodnju smo aplicirali 1999. godine, da bi 2000. dobili i zvanični sertifikat o organskoj biljnoj proizvodnji koji i danas posjedujemo, tj. farma je već 22 godine u sistemu sertifikacije biljne proizvodnje. Prošle godine smo aplicirali i za organsku stočarsku proizvodnju, te smo u periodu konverzije. Odluka za takav vid proizvodnje se javila iz razloga što 80% hrane mi proizvedemo na

svojim oranicama, koja je organskog porjekla, tako da smo bili zainteresovani da probamo ići i u tom smjeru.

FAKTOR: Koja od grana/proizvodnja je najisplativija?

JOKIĆ: Trenutna situacija u svijetu kao i kod nas nije povoljna za bilo koju granu poljoprivredne proizvodnje. Tako da teško ko može reći šta je isplativo. Međutim, težnja većeg dijela nas proizvodnika je doći do gotovog proizvoda, odnosno da ne budemo samo proi-

zvođači sirovine već da svoju sirovinu i preradimo u gotov proizvod ili bar poluproizvod. Što se tiče govedarskog sektora najisplativiji vid proizvodnje trenutno je u sistemu krava-tele. Međutim, u našem slučaju, mi pokušavamo da preradom mlijeka u sir i druge mlične proizvode izademo na tržište i postanemo konkurentni.

FAKTOR: Kolika su ulaganja i imate li pomoći Republike Srpke, odnosno Ministarstva poljoprivrede i u kojem obimu?

JOKIĆ: Ulaganja u ovaj proizvodnji su velika i konstantna. Što je veći obim proizvodnje to su i ulaganja i investicije veće. Bez stalnog ulaganja, ova proizvodnja stoji u mjestu, stagnira, što znači propada, samim tim se moraju pratiti savremene inovacije i tehnologije kao i prilagođavati se tržištu. Jedina moguća varijanta investiranja i praćenja inovacija na prostorima EU i kod nas, a zadovoljavanjem socijalnih kriterijuma jeste pomoći u sufinansiranju, odnosno pomoći Ministarstvu poljoprivrede veoma značajna i u skladu sa mogućnostima dosta dobra

Na oranicama i na farmi Zlatka Jokića u okolini Prnjavora proizvodi se samo organska hrana. Još od 2000. godine imaju i zvanični sertifikat o organskoj biljnoj proizvodnji, a lani su aplicirali i za organsku stočarsku proizvodnju. Kako Jokić kaže za Faktor, ulaganja su im velika, prate savremene inovacije i tehnologije, ali se i prilagođavaju tržištu. Trenutno obrađuju oko 70 ha zemljišta, što je nedovoljno, jer su potrebe farme za još dodatnih 50 hektara. Ukoliko taj problem ne riješe u skorije vrijeme, moraće smanjiti obim stočarske proizvodnje.

stimulacija za ulaganja. Ta pomoć se ogleda na različite načine. Što se tiče govedarske proizvodnje, tu su podsticaji za priprladne junice, prenijetu za mlijeko i organsku proizvodnju. Dok u ratarskom sektoru se ogledaju na regresiranu naftu, podsticaji na zasijane kulture, organsku proizvodnju i drugo.

FAKTOR: Da li ste zadovoljni otkupnim cijenama?

JOKIĆ: Trenutno mislim da niko ne može biti zadovoljan otkupnom cijenom. Određene kalkulacije su se radile na novou udruženja mlijekara Republike Srpske, gdje je računica pokazala da cijena mlijeka ispod 1,39 nije profitabilna.

FAKTOR: Koliko zemljišta kupujete, odnosno uzimate u zakup?

JOKIĆ: Trenutno u zakupu imamo oko 33 hektra državnog zemljista, oko 25 hektara vlastitog zemljista i oko 12 hektara zemljista od privatnih posjednika koje koristimo što je ukupno oko 70 ha zemljista koje radimo. Navedena površina je nedovoljna i potrebe farme su još za dodatnih 50 hektara koje, ako ne riješimo u skorije vrijeme, smanjuju obim stočarske proizvodnje.

FAKTOR: Da li se kod nas vrednuje poljoprivredna proizvodnja i da li se trud i ulaganja mogu kompenzovati zaradom?

JOKIĆ: Smatram da poljoprivredna proizvodnja nikad nije bila grana proizvodnje koja se vrednovala i cijenila. Uvijek je bila predmet omalovažavanja bez obzira što je život na plane-

ti nezamisliv bez hrane, vode i vazduha. Proteklih godina bavljenjem poljoprivrednom proizvodnjom nam daje pravo da kažemo kako sva uložena sredstva i trud, ali i ljubav prema tom poslu nisu uvijek adekvatno vraćeni ili nagrađeni. Ali je bitno da se opstane i da pozitivnim razmišljanjem i stavovima doprinesemo da to postane način življenja bez obzira na krajnju zaradu. Zarada jeste bitna, ali ima i važnije što se u narednom periodu mora promjeniti, jer sve manje mladih ljudi želi da se bavi poljoprivrednom proizvodnjom i odlaze u gradove i u inostranstvo upravo što ne mogu da ostvare adekvatnu zaradu za uloženi rad i trud.

FAKTOR: Koje mjere države bi pomogle poljoprivrednicima?

JOKIĆ: Mjere države ne smiju biti podrška kako bi se opstalo u poljoprivredi (namirenje na cijenu koju preradivači umanjuje proizvođaču), već moraju biti razvojno orijentisane i stimulativne. Što znači da se prati razvoj poljoprivredne proizvodnje te se stimuliše ostanak mladih na poljoprivrednim gazdinstvima, stimuliše natalitet, prilagođavaju se uslovi življenja na selu dostojna čovjeka. Treba da se stimuliše povratak na selo i pomoći kod pokretanja proizvodnje, kao i podrži preradivački kapaciteti u ruralnom području daleko više nego u urbanim sredinama. Neophodno je i rješavanje statusa poljoprivrednih proizvođača i prenosa imovine na nasljednike bez administrativnih procedura i drugo.

A.J.

KO DIKTIRA CIJENU?

FAKTOR: Imajući u vidu porast cijena sirovina, koliko će Vam novonastala situacija otežati rad?

JOKIĆ: Situacija u kojoj se trenutno nalazimo nije počela odskora, ona je tu zaustipljena od pretprošle i prošle godine, a svoj epilog je dobila ove godine kada su cijene vrhoglavito otišle u nebo što je dovelo do veoma teške situacije za sve poljoprivredne proizvođače. Mi smo pokušavali razgovarati sa mnogima i prije nego se došlo u ovaku nezavidnu situaciju, međutim nismo našli na razumijevanje. To se prvenstveno odnosi na otkupljivače sirovog mlijeka koji za naš proizvod diktiraju cijenu. Mi smo proizvođači i nismo u mogućnosti formirati cijenu našeg proizvoda već to rade mlijekare. Zbog takve situacije, veliki broj manjih farmi se polako gasi, i doći ćemo u situaciju da više neće biti sirovine, ali neće je moći niko ni nadoknaditi. Gubici su veliki. Sigurno od ove godine poslujemo u minusu, a sada još u toku ovih mjeseci kada je sjetva, pritisci su veoma veliki.

ŽELJA DA SE OSTANE NA IMANJU

FAKTOR: Da li će vaši nasljednici nastaviti porodičnu tradiciju bavljenja poljoprivredom i nešto novo primijeniti?

JOKIĆ: Imamo velike nade za nastavak porodične tradicije. Obrazuju se dva inženjera poljoprivrede od kojih je jedan magistar, što je predznak da su ambicije velike za nastavak proizvodnje na gazdinstvu. Pored navedenog, velika ljubav prema poljoprivredi govori da se ide u tom smjeru. Počelo se sa malom pregradom brašna od različitih žitarica koje su certifikovane kao i sama prerada. U pripremi je i prerada mlijeka, odnosno planirana je proizvodnja sira, jogurta i prodaja svježeg mlijeka. Smatram da je to dovoljno da se dokaže i pokaže kolika je želja za ostankom na porodičnom gazdinstvu. Ali ne po svaku cijenu. Ukoliko se ne bude radilo da se domaća proizvodnja uništi, a iskreno se nadamo da neće.

centar dana

PON-PET 17:00

tv1

„Jedini smo u cijeloj BiH radili obdukcije kovid pozitivnih osoba”, ukazuje u razgovoru za magazin Faktor Željko Karan, direktor Zavoda za sudsку medicinu Republike Srpske. U tom zavodu se obavljaju sudska-medicinske obdukcije po nalogu nadležnih tužilaštava. I ne pravimo se problem, ukoliko se traži obdukcija i zaraženih od virusa korona. Osobe koje su preminule, a lječene su od virusa korona u određenim kliničkim centrima trebale su biti obdukovane na patologijama tih medicinskih ustanova. Ali, te patološko-anatomske obdukcije nisu rađene. „Kolege, koje rade na patologiji, iz određenih razloga, odbijale su da rade obdukcije kovid pozitivnih osoba”, ističe Karan.

PROMJENE NA PLUĆIMA I BUBREZIMA

U Zavodu za sudska medicinu Republike Srpske nisu, kako navodi Karan, postavljali pitanje da li je osoba zaražena kovidom ili ne. Međutim, nigdje više u BiH nisu radili obdukcije kovid pozitivnih. „Radili smo obdukcije kovid pozitivnih osoba kad god je postojala naredna postupajućeg tužilaštva da se ona uradi, bez obzira na kovid status pacijenta”, rekao je Karan. Bilo je, priča, obdukcija lica koja su izvršila samoubistvo, ubijenih te povrijeđenih u saobraćajnim nezgodama, ali i drugih slučajeva, na čijim organima su utvrđili promjene, koje se dovode u vezu sa infekcijom koronavirusa. Karan ističe da su brojni takvi slučajevi. Podseća da se obdukcijom prvenstveno utvrđuje kako je određena osoba preminula.

„Korona nam je užgredni nalaz, jer ako je osoba dobila metak u glavu, nije umro od korone, već je ubijen, ali smo vidjeli promjene i na srcu, plućima, bubrežima i drugim organima, a koje se dovode u vezu sa infekcijom korona virusa”, precizira direktor Zavoda za sudska medicinu Republike Srpske. Kod starijih, iscrpljenih osoba, bile su vidljivije promjene uglavnom na plućima i bubrežima. Nisu ni mlađi izuzetak, sve zavisi od komorbiditeta i da li osoba ima neku od hroničnih bolesti.

PACIJENTI IZ SVIH DIJELOVA BIH
U Zavod za sudska medicinu Republike Srpske dopremali su na

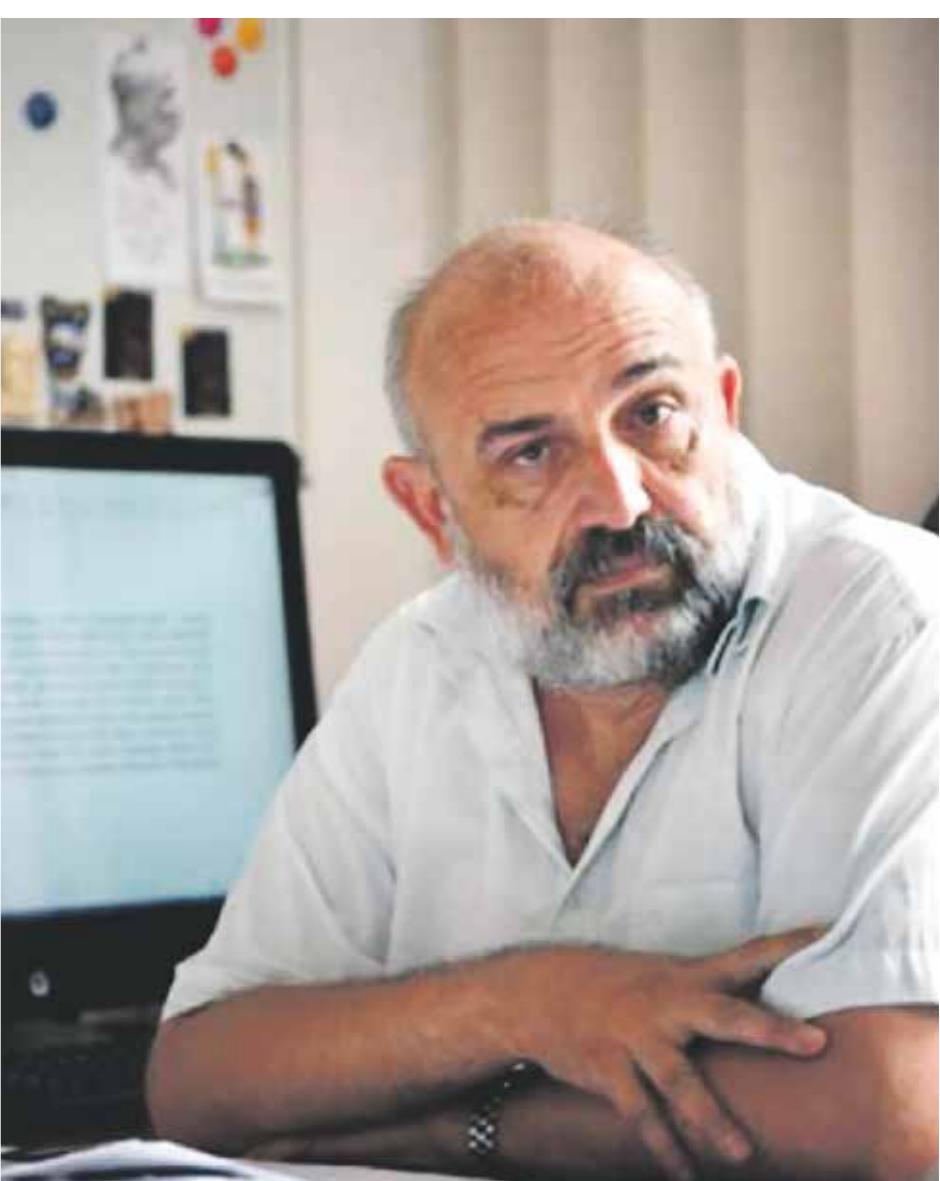
obdukciju pacijente iz svih dijelova BiH, Sarajeva, Zenice, Tuzle... Karan je lično obavio i obdukciju tijela Advije Kanlić iz Sarajeva, čija porodica je dva mjeseca čekala da se utvrdi tačan uzrok njene smrti, kako bi je nakon toga sahranili. Ta 52-godišnja žena bila je među prvim žrtvama koronavirusa na ovim prostorima, u martu 2020. godine. Porodica je tražila obdukciju, ali je ona odbijena. Vještaci sudske medicine u Federaciji BiH odbili su da rade obdukcije pravdući to nedostatkom uslova da se taj posao obavi. Isto je saopšteno iz Udruženja patologa i citologa Federacije BiH. Iako su takav potez svi kritikovali, ništa nije učinjeno, na žalost porodice preminule žene. Tijelo Advije Kanlić ležalo je dva mjeseca u prosekuri. Siniša Karan je obdukciju obavio bez ikakvih problema, za razliku od njegovih kolega u drugom entitetu.

„Mi nismo postavljali pitanje kovid statusa posmrtnih ostataka. Radili smo obdukcije rutinskih, bez ikakvih problema”, priča Karan za naš magazin. Podseća i na slučajeve ubistava, ispostavice se, kovid pozitivnih osoba.

„Čovjeka je pogodio metak. U drugom slučaju je stradao od uboda noža, ali su bili kovid pozitivni i sa promjenama na unutrašnjim organsima koje se mogu dovesti u vezu sa infekcijom korona virusa”, naveo je Karan.

U NEZNANJU!

U proteklom periodu mogla su se čuti razna opravdanja zbog

UMRLI OD KORONE ILI SA KORONAVIRUSOM?

Karan napominje da nije isto da li je čovjek umro zbog korone, ili je umro sa koronom. Bitna je to razlika. Osobe koje su preminule od korone imale su oštećena na plućima i drugim organima uslijed djelovanja kovid infekcije. S druge strane su osobe koje su umrle sa virusom korona, a imale su druge pridružene bolesti, uz to i više godina i iscrpljen organizam.

A takve obdukcije pacijenta, kako bi se utvrdilo ko je od njih preminuo od korone ili sa koronom – nisu rađene. Do sada je u Republici Srpskoj potvrđen 111.981 slučaj virusa korona, a preminulo je ukupno 6.359 osoba kod kojih je potvrđen test na virus korona.

čega, osim u Zavodu za sudska medicinu Srpske, niko drugi nije vršio obdukcije osoba koje su bile zaražene virusom korona. I unutar struke vode se polemike na tu temu. Neki su naglašavali da po svaku cijenu žele da izbjegnu kontakt sa inficiranim, iako Karan slikovito napominje da leš na stolu za obdukciju niti kašlje, niti kiše, za razliku od pacijenata, koje su liječili doktori na kovid odjeljenjima. Virus se zadržava u živoj ćeliji, a umire zajedno sa organizmom. Bilo je i situacija kada se nije pitalo da li je neko pozitivan ili ne, poput slučajeva saobraćajnih nezgoda, gdje su operaciono spašavali povrijeđene, koji su, možda, bili zaraženi.

S.S.

KRIZA DOĐE, JA SE NE OŽENIH!

Svadbe skuplje i do 30 odsto!

Sezona svadbi, po nepisanom pravilu, zahuktava se nakon Vaskrsa. Međutim, sve to bi ove godine moglo da se zakomplikuje. Iako se činilo da mладencima, nakon dvije godine koje je „pojela“ korona, više ništa ne može zadati slične muke, inflacija i nagli rast cijena bacili su u očaj i njih i organizatore svadbenih događaja. A time i roditelje budućih supružnika, rodbinu, kumove i prijatelje. Novi cjenovnik pogađa sve, iz različitog ugla. Mada je virus korona mijenja i običaje i navike, na jelovniku se ne štedi, a pečenje ove godine nikad skuplje. Sa intencijom da cijene probiju plafon. I ne samo mesa.

SAMO DA NE OTKAŽU...

A šta je sa svadbama koje su ranije zakane, za koje sada organizatori događaja novim, višim cijenama, pokušavaju

da nadoknade gubitke, jer su u međuvremenu poskupili hrana, od čega dramatično meso i ulje za pripremu izabranih delicija, ali i piće. Dra-

stično je veća i cijena goriva neophodnog za prevoz cvijeća, nabavku dekoracije, ali i najam prostora za svadbane ceremonije. Ne zaostaje ni

veća cijena muzike, bilo da birate bend ili solo izvođače ili kombinovanu, a ne bi trebalo zaboraviti fotografе i snimatelje. I tu nije kraj, jer veće

su cijene iznajmljivanja vjenčanica, usluga šminjanja, manikira, frizera, pedikira, ali mnogo toga drugog što prati jedan od najsrećnijih dana u životu.

Sudeći po cijenama, biće to jedan od skupljih dana u životu!

OPADA INTERESOVANJE

U Srpskoj se u projektu u svakom tromješječju sklopi oko 1.500 brakova. Brojke variraju, iako se Srbi manje vjenčavaju zimi, a nerado i dok traje post. Stoga su maticari u odredene mjesecce prebukirani, a termini su rezervisani pa i godinu dana unaprijed. Zavisno od grada u kojem ćete uploviti u bračnu luku. Na sve je dodatno uticao korona period, kada su se svadbarske proslave odlagale za dane bez epidemioloških mjeru. Sa nestrpljenjem se očekivao april i maj ove godine, a posebno ljetnji i jesenji mjeseci, sve do hladnijeg novembra. Ipak, skok cijena energetika, hrane, pića, najma sale u svadbenim salonima ili restoranima, pravi minus organizatorima proslava u dane kada se izgovara sudobnosno „da“. Sa budućim supružnicima su cijene pogađali još prije Nove godine, ne sluteći da se približava cunam u inflacionim kretanjima na svjetskom nivou. Zbog specifične, novonastale situacije, umjesto velikih svadbi, romantičnih, kao iz bajki, uz skupo cvijeće, kristale i perje, poseban kutak za darivanje, budući bračni parovi sada bi manje, pa čak i intimnije ceremonije.

Interesovanje opada za ambijentalnu rasvjetu, kako kažu organizatori, posebne, tematski organizovane proslave. Međutim, problem je kod onih koji su već kaparisali prostor i dogovorili jelovnik, piće, tortu, muziku uz nešto raskošniju ceremoniju.

S.A.

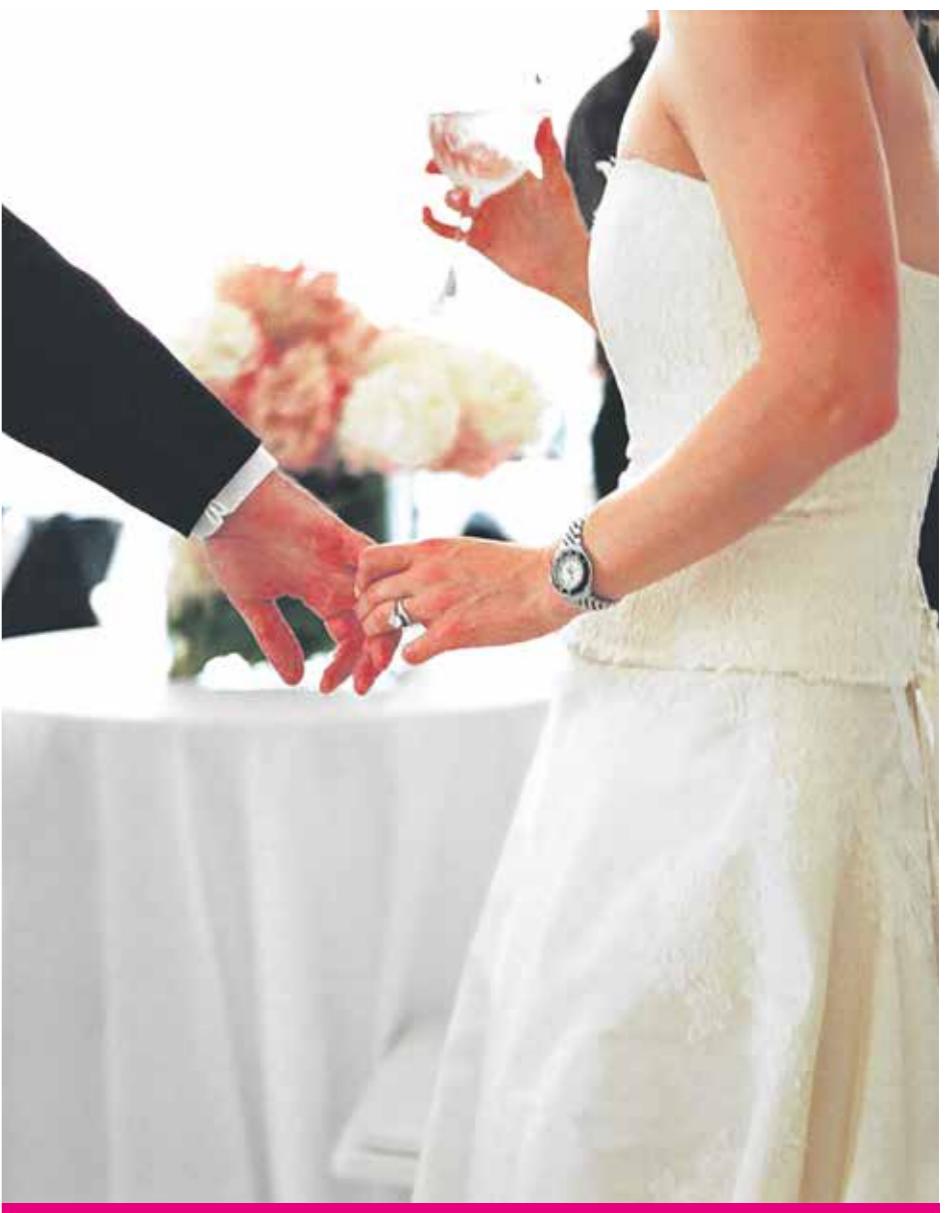
„Takve proslave mладenci će morati da doplate“, navode u jednom od poznatijih salona za vjenčanja.

SLJEDI KOREKCIJA

Jedan od vlasnika salona za svadbe priznaje da će tražiti korekciju cijene koju mладenci moraju da plate za veselje, ukoliko moraju da rade na pripremama određenih specijaliteta. Razlog više za povećanje cijene usluge je i to što koriste poseban način dekoriranja i serviranja, pripremaju čuvene koktele i postavljaju dekoracije sa ambijentalnim osvjetljenjem iznad plesnog podijuma, uz neobične lampe za slavlja do duševno u noć.

„Mi smo sezonski orijentisani u poslu, a niko nije par mjeseci nije mogao da sluti poskupljenja kojima sada svjedočimo. Posebno se to odnosi na takozvane specijalne menije i neobične zahtjeve. Sada moramo da ukinemo kaparu, jer niko ne zna šta nas još čeka“, priča za Faktor vlasnik ovog salona, koji se za organizaciju svadbi posebno spremao u ovoj godini. Slične muke imaju i drugi iznajmljivači prostora za slavlja. Priznaju da u zebnji očekuju sve ono što nas čeka na ljeto i jesen. Boje se da će, kažu, kako vrijeme bude odmicalo, svadbe biti skuplje i za više od 20 posto. Ali, uvijek ima i onih koji su spremni da ulože velike novce, jer znaju da će se to dvostruko vratiti. Ipak, nema puno svadbi koje traju tri dana ili luskuznih vjenčanja na neobičnim lokacijama na ovim prostorima.

.

ZAVRTIĆE VAM SE U GLAVI

Kako će izgledati svadbeno slavlje iz ugla „kićenja“ mlađe i „slatke“ ili davanja koverte, tek se utvrđuje. Umjesto „crvene“ i 100 maraka, sada mладenci očekuju 100 KM i više maraka. A od kuma bi mogla biti i cifra od koje će mnoge zaboliti glava, jer ide i iznad 500 KM. Zavisno ko pravi svadbu. Ili će praznih koverti biti sve više, što najviše ljudi mlađence, koji očekuju da, nakon svadbenih zvona, „pokriju“ dio troškova u novčaniku.

SUŠTINA SRETNOG BRAKA

U Srpskoj je lani najviše brakova sklopljeno u trećem kvartalu (2.041), dok je razvedenih bilo najviše u drugom tromješčju (243). Podsećamo na poznato istraživanje, istina provedeno u Americi, po kojem bi tajna sretnog braka moglo biti skromno vjenčanje. A oni, koji nemilice troše novac za velike proslave, imaju veće šanse za razvod. Istraživanje je pokazalo da su skupa vjenčanja loša za brak jer mlađence uvaljavaju u dug. A sad je, više nego ikada, vrijeme za malo skromnije zahtjeve, jer svadbena proslava sa neobičnim, skupim detaljima, ne bi trebalo da bude važnija od pravog razloga zašto se ženite, odnosno udajete za određenu osobu.

DOBAR MAJSTOR DOBRO ZARAĐUJE

TOP LISTA

U Ministarstvu prosvjete i kulture Republike Srpske za magazin Faktor su potvrdili da je u saradnji sa poslovnom zajednicom i jedinicama lokalnih samouprave definisana lista deficitarnih zanimanja za školsku 2022/2023. godinu, kojom je obuhvaćeno 19 zanimanja u 36 srednjih škola i 28 jedinica lokalne samouprave.

POSLA IMA KO HOĆE NA ZANATE!

Električar i elektroinstalater može da zaradi i dvije prosječne plate u Republici Srpskoj. Međutim, iako tržiste rada vapi ne samo za ovim već i još nekim deficitarnim zanimanjima, zainteresovanih učenika za zanatske škole nema dovoljno. Poslodavci se žale na manjak dobrih majstora, zanatlija, a spremni su i da povećaju platu samo da ne ostanu bez radne snage. Iskusan vozač može da zaradi i više od dvije prosječne plate u Srpskoj, a posla ima. U jednoj špeditorskoj firmi u sjeverozapadnom dijelu Srpske priznaju da, koliko god da im se javi šofera, svi dobijaju posao. To je dovoljan pokazatelj kakav problem imaju, jer su im mnogi radnici „završili“ u transportnoj industriji Njemačke, Austrije, Italije... Sličnih problema, zbog nedostatka kvalifikovane radne snage, ima i u brojnim drugim oblastima.

DEFICITARNA ZANIMA-NJA

Ovo su najtraženija zanimanja za koja su interesovanje iskazali poslodavci u opština u Srpskoj: kamenorezac-keramičar, izvrsilac radova na saobraćajnicama, pekar, mesar, bravara-zavarivač, konobar, kuvar, stolar, auto-električar, mehaničar mehantronike, pneumatičke i hidraulike, agroproizvođač, prehrambeni preradivač, električar-elektroinstalater, obrađivač metala rezanjem, alatničar, mehaničar grijne i rashladne tehnike, vozač motornih vozila, električar telekomunikacija i auto-mehaničar.

TRAŽI SE TEHNIČAR ZA ROBOTIKU

„Upisna politika za novu školsku godinu vođena je u skladu sa potrebama tržišta rada, te iskazanim potrebama za nastavak daljeg školovanja na visokoškolskim ustanovama, a na osnovu prijedloga poslovne zajednice uvedena su i dva nova zanimanja, a to su: tehničar za robotiku i CNC operater, oba u struci mašinstvo i obrada metala“, naveli su za Faktor u resornom ministarstvu.

Učenici mogu na Google Play marketu be-

i kulture su najavili da će najkasnije do 31. maja objaviti konkurs za upis redovnih učenika u prvi razred srednjih škola.

Pravilnik o planu upisa učenika u srednje škole za školsku 2022/2023. godinu predviđen je upis 10.032 učenika raspoređenih u 445 odjeljenja, od čega 7.718 učenik u zanimanja četvrtog stepena složenosti, a 2.314 učenika za trogodišnju struku.

STIŽE NOVČANA PODRŠ-KA

Učenici koji upisu deficitarna zanimanja dobijaće od Ministarstva prosvjete i kulture, u toku školske 2022/2023. godine, mjesečne stipendije u iznosu od 100 KM i besplatan prevoz od kuće do škole za vrijeme trajanja školske godine. Iz Ministarstva prosvjete

splatno preuzeti Android aplikaciju „Vodič kroz zanimanja“, koja omogućava prikaz plana upisa za školsku 2022/2023. godinu u svakoj srednjoj školi u Republici Srpskoj, pregled deficitarnih zanimanja, kao i kratke opise svih zanimanja. Aplikacija pomaže budućim srednjoškolcima da se upoznaju sa svim zanimanjima koja mogu upisati u Republici Srpskoj, te da lakše pronađu gdje mogu da upisu željeno zanimanje. Svi zainteresovani učenici, koji žele više da saznaju o svakom od zanimanja, mogu na internet stranici Ministarstva prosvjete i kulture da pronađu Uredbu o standardima zanimanja u kojoj su navedeni detaljni opisi svih zanimanja, ključni poslovi i aktivnosti, potrebna znanja, vještine i kompetencije, poželjni stavovi koji se odnose na zanimanje i druge važne informacije koje mogu da pomognu učenicima prilikom izbora željenog zanimanja.

A.C.

KO JE KRIV?

Iako se đaci u Srpskoj rado upisuju u gimnaziju, istina je da će mehaničar hidraulike prije njih dobiti posao. Vlasnici građevinskih firmi se žale da nemaju kvalifikovani armirača, a zavarivače traže i u susjednim državama. Stolari, zidari, mesari, pekari... godinama su odlazili su inostranstvo, a u domaćim firmama se hvataju za glavu zbog nedostatka profila ovih zanatskih zanimanja. I dok ne prestaje interesovanje poslodavaca, svršeni osnovci nerado idu na zanate, iako plate zaposlenih sa trogodišnjim strukovnim školama iz godine u godinu rastu. Da li su krivi roditelji, jer ne žele da im djeca „crnče“ pod haubom i na suncu cijeli dan, predrasude, ili nešto treće, ali, nažalost, malo djece upisuje zanatske škole.

ĐAČKA STATISTIKA

Na početku školske 2021/2022. godine, srednje škole u Srpskoj je pohađalo 35.615 učenika. Najveći broj đaka upisao je stručne tehničke škole, njih 63,6%, zatim gimnazije, 18,7%, dok je u stručnim školama bilo svega 16,1% učenika. Broj učenica u odnosu na ukupan broj učenika je 50,5%, pokazuju podaci Republičkog zavoda za statistiku. Najveći broj učenica, 4.331 ili 24,1% je u srednjem obrazovanju/opšti programi, koje obuhvata đake u gimnazijama.

ZAPOŠLJAVA
SLJEDEĆE PROFILE RADNIKA

051/385-995

Dubička 189
Banjaluka

Kako preboljeti raskid?

Nema padanja u očaj!

Raskidi su u rangu osjećaja koji vas preplave uslijed iznenadne smrti. U jednom trenutku prelazite od momenata blažene sreće, do gubitka partnera i prijatelja. I sve to, naizgled, u tren oka. Kako izbjegići da postanete, u najmanju ruku, cinični nakon što ste konačno otvorili svoje srce za ljubav, a ona vam eksplodirala u lice? Ovo su tri, doduše, za neke veoma teška, koraka koji će vam pomoći da nastavite dalje.

Dozvolite sebi da tugu-jete!

Plaćite onoliko koliko osjećate da bi trebalo. Vrisnite u jastuk!

Utonite u svoju tugu ako treba. Ne bi trebalo činiti preveliki pritisak na sebe da budemo dobro odmah nakon raskida.

Kristie Overstrit, psihoterapeutkinja kaže za magazin Marie Claire da moramo biti dobri prema sebi kako bismo se izliječili.

„Budite nježni prema sebi. Dajte sebi dozvolu da budete u prostoru tuge. Nemojte troši-

ti svoju emocionalnu energiju govoreći sebi da se ne biste trebali tako osjećati, ili da biste jednostavno trebali to preboljeti“.

Umjesto da žurite na zabavu, ili da se družite sa sljedećom osobom koju vidite, odvojite malo vremena za ljubav prema sebi i brigu o sebi, koliko god to zvučalo kliše. Vratite svoj osjećaj sebe! Ili još bolje, postanite najbolja verzija sebe tako što ćete pronaći ono što vam pruža radost i slijedite te stvari.

„Ovo iskustvo je užasno u ovom trenutku

vašeg života, ali znajte da će proći“, dodaje Overstrit.

Prihvatile da se ljudi mijenjaju i to je u redu

Kada prolazite kroz užasan raskid, lakše je biti ljut nego vidjeti širu sliku. Krijemo se u svojim osjećajima bijesa umjesto da prihvatimo da ljudi „rastu“ i mijenjaju se. Frustrirajuće je otkriti da neko koga volite nije evoluirao na isti način kao što ste vi, ali prvi korak u prelasku od raskida je prihvatanje da imamo samo djelić kontrole nad budućnošću.

„Važno je shvatiti da se čak i zdrave veze mogu završiti“, kaže Niki Goldstein, doktor medicine, seksolog i stručnjak za odnose. „Nismo svi suđeni da budemo jedno s drugim i to se može svoditi na različite interese u životu“.

Zapamtite da ste opasn/a/i kraljica/kralj!

Oprosti sebi! Nema sramote u raskidu, čak i ako niste vi bili ti koji ste prekinuli vezu ili brak. Kada pokušavate da budete osnažena žena/hrabri muškarac, odbijanje je jedina stvar

koja vas može oboriti s pijedestala. To je udarac u stomak, ali ne dozvolite da vas slomi. Okružite se ljudima koji vas vole umjesto da se prepustite želji da se samoizolujete.

Postoji nametnuto mišljenje da smo istinski vrijedni samo ako imamo romantičnog partnera. I to je glupost! Sami ste čarobni, fantastični, prosto nevjerojatna osoba. Veza dostojava tebe, beginje/kralja, biće ona u kojoj nećeš morati da ispitujes stvari ili brineš zbog svega.

M.N.